

CSORBA GYŐZŐ
SIMEON TŰNŐDÉSE

TARTALOM

A KÖZELGŐ FAL

IDEGEN SZÉL
CSÚFSÁG LENNE
SÁRGA KÖD
HA VALAHONNÉT TÚLRÓL
DÁVID TÁNCA
ENNYI VOLNA?
JÁKOB PÉLDÁJA
ÜNNEP FELÉ
SIMEON TÚNÓDÉSE
KÉSŐ DÉLUTÁN
ÜRESSÉG
FOLYAMAT
ELLENTÁBOROK
45 ÉVES ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓ
ÖREGEDŐKNEK
EKKORA VÉNSÉGBEN
DE
IGAZI ÖRÖKÉLET
CSAK AZ SEGÍT
EMLÉKEZÉS
KÖZÖS RITMUSRA
A KÖZELGŐ FAL

FŐHAJTÁSOK

STÁCIÓK
JÉKELY ZOLTÁN MEGHALT
BÁRDOSI NÉMETH JÁNOS UTÁN
P. J.
BECEI GÖRÖG
DOHÁNY-DOLGOK
VERSEK VASARELY-KÉPEKHEZ
KÖLTŐK, FIATALOK

MEDITERRÁNEUM

KISHALÁL
ŐSZUTÓ
ELINDULT A KERT
OLVADÁS
KAJSZIFA
MEGINT

CYRANO ÉRDEKE

ÉN GYÖNGE LÉLEK
KÉSŐ ESTE
EGY GYERMEK JÖTT
CSILLAG
SZAMÓCAVIRÁG
HA CSAK
POJÁCA

ELÉG, HOGY VOLT

SZÖKEVÉNY

EUTANÁZIA

VIGASZ

ADOMÁNYÁVAL MEGRABOL

CYRANO ÉRDEKE

ÖNKÍNZÁSAIM

NEM SEJTI

ASZINKRON

INTÉS

ÉLŐ-SIRATÓ

LESZEK-E?

MADARAT ÖLNI

RÉGI LÁNY

TALÁLKOZÁS

ROMANTIKA

SZEMÉRE EMLÉKSZEM

AJTÓ

VISSZANYERT ÉDEN

KISUNOKÁIM

KÉZLEGYINTÉS

BETEGÁGYNÁL

NAGYBETEG

KÉZLEGYINTÉS

AGÓNIA

VISSZAHÍVÓ

KÖZLEMÉNY

KEVÉS

TÚLDÓLT A SÚLYPONT

HAT NAPJA

GYÁSZJELENTÉS

MERŐBEN MÁS

VAN ÉS MARAD

RÉMKÉPEK AZ EMBERISÉG

TÖRTÉNETÉBŐL

TÉNYMEGÁLLAPÍTÁS

VEGYES SÓHAJTÁSOK

ÜNNEP

KÜLÖN TÜZEK

SZOMSZÉDSÁG

MAGA ELLEN

MERŐBEN MÁS

CSAK A HIÁNY

MACSKA ÉS MADÁR

IDŐNKINT MEGZAVARODIK

BIZTONSÁGBAN

MAKACSUL VANNAK

ÖRÖKLÉT

A KÖZELGŐ FAL

IDEGEN SZÉL

Hát például Amerikába
már nem jutok el bizonyára -
de ez csak példa mennyi hely
van még hová nem jutok el
és nemcsak földrajzi helyek
ezerféle másmilyenek
mondjuk hány férfi s nő szive
nyílnék elébem lépni be
mert hogyha arra gondolok
hogy négy milliárd szív dobog
s ha összeszámolom bizony nincs
mely otthonom lehetne harminc
ahol bizton vár ágyam étkem
védelmem társam békességem
s nem kell leskődnöm gyanakodva
szemekre és mozdulatokra
hogy mit s hogyan..., s kis-nagy titok
milliójába sem jutok:
a kémia s a fizika
s más tanok tucatjaiba
s ölvén magam mértéktelen
át egy (már-már kész?) életen
maradtam jobbadán kívül
(értetlen mily értetlenül)
s ha belsőm fölfedése végett
fürkészem ébren a sötétet
ugyan mire megyek vele?
a táj zsákutcákkal tele
nincs kedvem elindulni sem
hisz a kudarcot is viszem
leülök „Így van” mormolom
talán el is mosolyodom
s zavarodottan fúj kerengél
kint is bent is egy idegen szél

CSÚFSÁG LENNE

Lecsúszik a test és ha tán a lélek
reklámozná még kívül és belül
kívül azzal hogy szellem béleli
hogy sokkal több annál amit mutat
hogy méltó még társnak kalandra
belül meg azzal hogy tüzelné
várják még combok nyílni készek
hogy a haj szürkése szín csupán
tehát ha reklámozná még a lélek
a lecsúszó testet akárhogy
iparkodása csúfság lenne csak
mert becsalná az izmosak közé
a rokkant s tenné még ordítóbbá
naponta halmozódó szégyenét

SÁRGA KÖD

A mondatok végén a pont
A logikai következtetések
legutolsó láncszemei
A hosszútávú tervek második fele
A fontosabb jövődő dátumok
Unokám felnőttébb élete
Javíthatatlan
szétbomlása a legszebb kapcsolatnak
A teljes összeomlás
zenebonás vagy halk szenzációja:
kivehetetlen ábrázolatok
a cél körül hullámozó sárga ködben

HA VALAHONNÉT TÚLRÓL

Nehéz és furfangos vizsgálatokkal
föltáratik a test minden hibája:
a kicsik nagyok és a legnagyobbak
azok is melyek némi tévedéssel
megszabják már az út végét is
Aztán
elkezdődik a százarcú hazugság:
fátylat ködöt bont fűjdogál aranyport
s az érdekelt él eufóriásan
valódi szenvedését is tagadja
míg végül orra buk fencezve eldől

Ám hogyha túlról egyszer visszanéz majd
sajnálja a holdkóros handabandát
hogy nem volt képes pontosan figyelni
s szégyelli hogy emberi rangja nélkül
volt kénytelen utolsó útra menni

DÁVID TÁNCA

„Dávid pedig teljes erejéből táncol vala az Úr előtt...”
„...Mikál, Saulnak leánya kinéz vala az ablakon,
és látván, hogy Dávid király ugrál és táncol az
Úr előtt, megutálá őt szívében.”

Sámuel II. 6. r. 14. és 16. v.

Az Úr: úr hatalmas és roppant monarcha
egyetlenegy és nincsen hozzá mérhető
és aki igazán és helyesen fölismeri
annak szándéka nélkül is viszketni kezd a talpa
és táncba fog és annál hevesebben
mennél jobban átjárja a fölismerés
Ha meg úgy járja át mint a kendert az áztató
a gáz a gázcsövet mely leszerelés után is
még hónapokig szaglik kint az udvaron
vagy a dohány illata a dohánygyári asszonyokat
akiknek pórusaiból szeretkezéskor is ez árad
akkor a hevesség teljes erővé fokozódik
mert ilyenkor a test is meg a lélek is
széppé akar válni hogy legalább egy keveset
kiérdemelje a kegyes örömet mire érdemetlen
és táncol táncol táncol az Úr előtt táncol észveszetten
külön táncot jár a bokája a talpa és a lábfeje
a lábszára és térde combja külön a bal külön a jobb
(és folytatható lenne felsorolva minden porcikáját)
csak táncol táncol bánja is hogy a végén majd összerogy
mert tetszeni akar az Úrnak s így köszönetet mondani
Hanem jön Saul lánya jön Mikál jönnek Saul lányai sorban
és látják az ugrándozást a táncot s elhúzzák a szájuk
biggyesztk ajkuk nevetgélnek röhigcsélnek gunyorosan
oda is köpnek megvetően és megutálják őt szívében
s teszik oly feltűnően hogy mindenképpen lássa a táncos
esetleg néhány szót vagy mondatot ki is böffenek fogaik közül
ilyesmiket: „Ni hogy igyekszik a szolgalelkű!” „Talpnyaló!”
„Csak meg ne szakadj!” „Légy nyugodt megveregetik majd a vállad!”
Ő a táncos kicsit lassít tétovázik keserű lesz a nyelve
előbb harag s gyűlölködés kél benne később szájalom
aztán nem látja már s nem hallja a Mikálokat
tánca erősödik ugrándozása szilajul
egyre vadabban egyre lelkesebben csinálja
aprózza dobbant pördül andalog

karját csípőről dobja levegőbe
fejét levágja fölszege fordítja jobbra-balra
és járja teljes erejéből még elszántabban mint előbb
szép akar lenni szép és buzgó amennyire tőle telik
mert tetszeni akar az Úrnak s így köszönetet mondani

ENNYI VOLNA?

Benőtte a húsomba vágott
sebet a megszokás hege.
Ami egyszer vértől virágzott,
lesz lassan sorsom részese.

Lázongásait befejezve,
már mint szelid tulajdonom,
öntörvényeit kirekesztve
szolgálja híven hajlamom.

Hát mindent (önmagunkat is?)
elveszteni csak ennyi volna,
hogyan emlékké kedélyesül?

S tán innét túlra vándorolva
az itt szintén átlényegül,
s fölkel megint a hunyt nap is?

JÁKOB PÉLDÁJA

Kardos Györgynek

Harcolni inkább ölre menni birkózni
öklelőzni az angyallal bilincsbe fogni
hajlékony derekát betörni hozzánk rántani
nevetve túrni öklei pörölycsapásait
örülni szánk szélén a vérnek
boldogan nyalogatni mert közelebb visz magunkhoz
csípőnk épségét jó vitézként védeni
fél-ösztönös fél-tudatos aggódással: mi lenne ha
kifícamítaná az angyal s nem mozoghatnánk mint előbb
két melle közé belenyomni arcunkat
s olyan dühvel hogy legalább úgy fájjon nekünk mint neki
és nemcsak éjjel tenni mindezt hanem éjjel is nappal is
bár sántasággal sújtatunk a végén
De abbahagyni azt soha se Jákobként se angyalként
se győztesként se vesztesként (mert így is úgy is egyremegy)
de félreállni azt soha
küzdelemtől s más kapcsolattól elvágyva
a tárgyak és a levegő részvételen
süket és vak magánzárkái mélyein

hogy bőrünket élő meleg ne érintse
szorulni holt dolgok közé a szűk s a tág
ki- és berekesztettség jégűrbe -
igen: akkor jobb akkor inkább akkor jobb
harcolni folyton ölre menni birkózni

ÜNNEP FELÉ

A napok órák és a percek
e híres és jeles
időszakban már annyiszor
ismétlődnek hogy joggal várhatom
legyenek színültig tele
sőt csorduljanak is ki hogy
ne kényszerüljek szívszorongva
lesni a szűkmarkú jelent
ne kényszerüljek a nehéz
reggeleken kövéredő
alkonyokon üres zsebekkel
csinálni számadást
s hogy ebből is ne újra újra
növekvő elszegényedésem
hullafoltjai tűnjenek ki

SIMEON TÚNÓDÉSE

Én Simeon kin rajta volt a Lélek
s talán még rajta van
ki várta a vigasztalást
s ma is várja de folyton horgadóbban
mert harapás rágás helyett
eljő lassan a csámcsogás kora
mert a nemző ágyék helyett
eljő lassan a férfi szégyene
mert a körülmetszett szavak helyett
eljő lassan az ázott motyogás
én Simeon még meg-megpróbálom karom
emelgetek ezt-azt és figyelem magam:
tudnám-e majd...

De mind gyanúsabb
a készülő kéz: megbírná-e még
a gyermeket? Gyanús a boldog
áldásra ünnepi szavakra rendelt
száj: képes lesz-e még kinyílni és
hazugság nélkül szépet mondani?

Vagy hát az is lehet
hogy itt járt már a gyermek s nem volt rá szemem
nem is sejtettem hol mikor milyen
külsőben formában kinek minek
a képiben esetleg egy órányi vagy
egyetlen percnyi gömb-teljességgént vagy egy
vers verssor kéz szem öl kölyök mezében
itt járt s nem ismertem föl ostobán?

Ki kérte az ígéretet? Én nem de az
anélkül is mindenkinek kiosztatik
csak a folyton nagyobb-nak-várt miatt
könnyű a tévedés most már tudom

Az ablaknál ülök Nehéz tavasz
Kincseket mutat mégis a világ
Remegés bélel hús kételkedés
Én Simeon előre s hátra nézek
és kétfelé tanácstalan vagyok...

KÉSŐ DÉLUTÁN

Két magas fal között előre
Hol marad a kincses világ?
A kék égből csak egy szalagnyi
a felhőből csak egy szalagnyi
Hol marad a végtelen ég?
A két falat magam emeltem
remélt útnak egy öl felé
Átkiabálás mindenünnen
Többet ér ami kint rekedt
főképp így késő délután
mikor jelentkezni sietnek
az eddig itt-ott rejtezők
és szavaikban benne izzik
az egész hosszú-hosszú nap
minden zamata színe hangja
hogy elmondhassák mielőtt
az este megnémítja őket

ÜRESSÉG

Az ürességet kellene megírnom.
De milyen az üresség a papíron?
Milyen a betűkből formált üresség?
Az én ürességem milyen üresség?

Tengernyi tó, elönti a világot,
hollósereg, földet, leget bekárogo.
Az én ürességem fáj, mint a friss seb,
bennem van, bár vagyok százszorta kisebb.

Az ürességet, hogy ne lenne bennem,
a bőrömön kívülre kéne tennem.
Sikerül is talán, ha majd megírom.
De milyen az üresség a papíron?

Roppant nagy „O” tán, melynek a papírra
kerületéből már nincs semmi írva,
s nem tudható, merre fut karikája,
s hogy egyáltalában van-e határa?

FOLYAMAT

Galsai Pongrácnak

A nyelvnek még nem akaródzik -
ha az első hang készülődne
ezer ürügy fordítja félre
s úgy hogy a test ügyeskedik csak
s az értelmet nem is zavarja
van épp elég tárgy téma ok cél
feledtetőnek bújtatónak
Hanem lassacskán szerteszöknek
az elébe s fölébe csúszók
s a test elfárad önbuzogni
s az értelmet is mozgósítja
az meg kezdetben s egy időre
vitézkedik mert bírja szusszal
szemfényvesztő attrakciókat
szervez szivárvány-port esőztet
de nem vitás hogy majd megunja
szégyellni fogja s abbahagyja
és akkor már nem lesz menekvés
el kell viselni hogy rugott eb
módján sunyin s rossz indulattal
a nyelvről elősompolyogjon
az alattomos szó: öregség

ELLENTÁBOROK

Bár holnap lenne vagy jövő ilyenkor
vagy egy hét múlva! -

Szokvány óhaja
az emberszívnek főként hogyha ifjú
vagy még ifjabb mert teljesedni vágyik
erős hévvel a lélek és a test is
és idő kell mindegyik folyamathoz
De átkozott bolond a vén ha éppígy
a holnapot vagy a jövő ilyenkort
vagy az egy-hét-múlvát sietteti
s nem jön rá hogy a lélek és a test
idővel két ellentáborba áll át
s a lélek étke méreg lesz a testnek
Készít a lélek ünnepélyeket
cifrázza jóelőre körberakja
ezer kacattal procc vendégeket hív
aztán a testet odakényszeríti
az meg szegény zavartan forgolódik
(mert minden alkalommal rongyosabb)
a szép-ruhás idegen társaságban

45 ÉVES ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓ

Még fele itt van némelyik arcon az utolsó öt év
nagy dülást tett mások viszont véglegesnek gyaníthatók
hisz ilyenek voltak öt éve is akik meg kiléptek a földi
osztályból azokat a csont hasonlónak formálta már
életrajzok... nyugdíjazás... unokák... halálesetek...
a gyermekek helyett igen az unokák tündöklének
s falak falak hordozható ide is elhozott falak
alig hág néhány rajtuk át s meghökkent aki így csinál
az illem a rend kötelez s ahogy kell úgy kell úgy helyes
azzal is indultak ide egyikük hajnalban saját
kocsiján ellenőrizve benzintartályt kerekeket
s elbúcsúzva otthon maradt családjától sok ideig
orrában az ágyak a szoba illatával és melegével
ki meg magányából s talán egy fényképtől köszönt csak el
azétól akivel öt éve még az iskola
parkjában együtt járt s kinek lelkesen mutogatta a
régijátzótereket régi ródlipályát fákat melyek
hatalmassá nőttek de tán (ki tudja hisz élők a fák)
még emlékeznek rá kicsit falak hordozható falak
próbálják általutni őket erőszakosan nyájasan
hiába! - látni hogy a hang nem érhet el a másikig
és mind az egész társaság szemében ott a szakadék
szélesen mélyen lüktető aggódással hogy ki jut át
mert ez már itt a szigorú válogatás időszaka

s „hátha!”... „de miért éppen én?” lobban föl és huny el a félsz
végül a búcsúzások a szervezkedő ígéreték
első személyben persze hogy „találkozunk” s hogy „itt leszünk”
még másodikban sem de még sokkal kevésbé harmadikban
vagyis úgy hogy „találkoznak” „lesznek” pedig... s menekülés
valami járványos hajó fedélzetéről távozásuk
kis ingatag csónakokban melyek mégiscsak az övéik
s tetszés szerint forgathatják bennük a saját evezőt
nem veszik körbe őket a bőszen előre-tessékelők
kik jól tudják hogy mit sem ér mégis talán nem hasztalan
efféle óvatosság cifra az élet bonyolult
s az agyakban forog a kérdés: mire valók is az ilyen
csinnadratták úgyis merő sajnálkozás irigykedés
maszkos melldöngetés dühödt futás hasonlítás ahány mind
s veszélyes emberellenes: földbolydító de nem csitító
jobb volna sose látni egymást ha már széthullt a régi brácsa
s külön-külön visszaidézni hogy éden volt s hogy angyalok...

ÖREGEDŐKNEK

Saját számlánkra öregedni
senkit se rántani be
a göröngyösödő ösvény
pocsolyába gödreibe
csak hátra- csak átkiáltani
a tapasztalatokat
meghagyni mindenkinek
a maga-választotta utat
cipelni az egyre súlyosodó
ős-terheket
azt is amit az rak ránk
aki szeret
s elbírnai hogy akit meg
mi szeretünk
viszonzásul szánakozó türelemmel
bánják velünk
s bár szigorú irányban
löknek a napok
csak rögtönözni mikor
ránk nyílnak a pillanatok
látai hogy egyre inkább
a reggel célja az est
az esté meg a reggel
a többi más fölösleges
hogy szakállunk is ha növesztjük
csak arra való
mint a feltétlen megadást
jelző fehér lobogó

EKKORA VÉNSÉGBEN

Ekkora vénségben ha már nem is magos
hegycsúcsról legalább kis dombról illenék
néznem a síki élet mozdulásait
csak szememmel keveredvén beléjük
mert hát szaguk s hangjuk föl úgyse juthat
s tanulságokkal telve alkalmazni csak
vagy fölsismerni tettenérni értően
a jólismert törvényeket örvideni
pontos és szép valóságuk rendjének
hisz megadatott lassan szinte végeig
járom az általában lehető utat -
s ekkora vénségben bizony nem illenék
félnótásan krajcáros zavarokba
bonyolódnom amelyeket különb-különb
uracskák ugrató hoppszái keltenek
nem illenek olcsó győzelmek ál-dicsek
fény-hajhászó kis pulijává zűllenem
méltó méltóság kéne inkább példának
megőrzendő önérdékemben legfőképp
hogyan végül is ne kényszerüljek csődömben
magam magamtól is elundorodni

DE

A boncolási jegyzőkönyv s a másik:
az anyakönyv és a közfelfogás
s általában a közmegegyezés
öregnek mondanának s mondanak
s a „Hogyan éljen az idős
ember?” című népfelvilágosító
kátét adnák jószándékkal kezembe -
De én tanácstalan néznék a könyvre
értetlenül a közmegegyezőkre:
hisz lehetséges a sejtek fehérjék
a szövetek zavara pusztulása
lehetséges a közmegegyezés
régén kiformált állásfoglalása
valahol mégis bent a semmilyen
szerszámmal műszerrel kísérletekkel
föl nem deríthető tájékokon
- közhely (viszont igazságától az) -
ott bujkál a gyermek ifjú s a férfi
de az öreg nem - azt nem engedem be
s nevetik a test elnyomódását
benevetnek az irgalmas szemekbe
sajnálják a jámbor sajnálkozókat
kik oly nagy tisztelettel illetik

IGAZI ÖRÖKÉLET

Legenda mítosz kegyesen hazug
képzelődés:

a többszázezer évben
a változatok millióiban
akadt már egynéhány találkozás
amely megismétlődik életünkben
mivel megismétlődik életünk is
valamilyen módosulásban ám
úgy hogy a lényeg ugyanaz marad
és méghozzá itt ezen a világon
soha-ki-nem hunyón s nem hullva sem
a nirvánába s át se lényegülve
egyfajta lélek-lénnyé

S itt ez az
igazi örökélet itt születnek
feltámadásaim s örvendezem
az új szép ismeretségeknek itt
az ünneplő viszontlátások egy-egy
kétoldalú boldogságának és itt
sajog mérték nélkül szívem mikor
némely száz vagy ezer vagy százezer
éve abbahagyott beszélgetést
folytatni kívánnék s nem szól a másik
s a szem amelyben otthon voltam egyszer
jégfüggönnyel zárkózik tőlem el
s így közli: nincs már egymáshoz közünk

CSAK AZ SEGÍT

Az alázat, itt már csak az segít. -
Látván a testnek gyöngeségeit
s a lélekéit, s hogy a hírhedett
akarat, mint megrugdalt eb, remeg,
s ha olykor-olykor fölbuzdulva még,
fogcsattogtatva mutatná inyét,
s előrohanna, hogy rendet tegyen
az elkanászkodó népségeken:
(képzelet, érzés, szív, izgága vágy:
komédiások és komédiák),
hamarján észre fogja venni, hogy
nevetség lett a szörnyű, régi fog,
s dühöngésére, bármilyen komoly,
a válasz egy-egy elnéző mosoly,
- fölismeri akkor, nincs másra mód,
mint elfogadni a sovány valót,

s kinyitni önszántából tenyerét,
lebbenjenek csak pillangói szét,
s legyen csak úgy, ahogy van, és lehet,
s a még nagyobb szégyen kímélje meg.

EMLÉKEZÉS

Már nélkülem majd ellenem
Nehezeket hoznak hol ezt
hol azt kapdossa föl hideg
szeszélyük

Elvadult galambok
háztáji dúcban Rettegek
ha fölrepülnek: magukon túl
szívet is vért is visszavisznek
s tán régi fészkük sem találják
őrülésig kerengenek
lebukfencezésig a földre
s egyéb rossz példát is mutatnak
Csak üljenek vállamra inkább
érezzem tollas melegük
csókolgassák csőrükkel arcom
s maradjanak maradjanak

KÖZÖS RITMUSRA

Egyén... egyéni... külön út... saját...
nem néztem se jobbra, se balra:
„Először így, mióta a világ,
más majmol csal, - vagy (hogya kéne) csalna”.

Így hittem. - S hökkenek, szégyenkezem,
milyen tucat-formán öregszem,
látom, mert vizsgálom figyelmesen:
szándékom ellen járt úton törekszem.

Ó pénz, betegség, nő, család, halál!
Visszhangjuk összevissza csapdos.
S lám, lábam a közös ritmusra jár:
hűtlen magamhoz lettem hű magamhoz.

A KÖZELGŐ FAL

Járt uton sem láthat mindent a szem:
ha égre néz - talpa alatt a földet,
ha talpa alá - akkor az eget.

Az emlékezés mégis kimeríthető.
De amit holnap reggel láthatok
vagy holnap délből, holnap este,
az még nyilván nincs kimerítve, és
tán kimeríthetetlen is lehet.

Minek küldeni vissza a szemet,
mikor új látványok serege várja,
miért erőltetni a sötétségbe,
mikor fényben röpködhet kedvire?
S így még izgalmak is remélhetők.

A közelgő fal persze hogy keresni kész
a biztosabb és tágabb tájakat,
de itt a summák summája következik,
a minden-fontos és a minden-lényeges.
Figyelmesnek kell lennem és hűnek nagyon
és bátornak és nem kímélőnek magam,
s zokszó nélkül vállalnom a vegyes
batyukkal rám köszöntő perceket.

FŐHAJTÁSOK

STÁCIÓK

József Attilának

1.

Szegény test! el kellett viselnie,
hogy testté váljék benne az ige.
S midőn a transzszubsztanciáció
megtörtént, s már beteljesült a szó:
az értékvesztett, régi „vashatos”
eldobható lett mint utálatos.
Szegény test! csakhogy járt a vére még,
a szív tovább dobogta ütemét,
s holott üres volt, működni akart.
Nem bírta -, hát leomlott, mint a part.

2.

Ha nem volna a nyelven, agyban. -
De a föld és a levegő,
a növényzet ezer alakban
s minden más élő s éltető,
amiből áll e láthatatlan
határú, s el nem véthető
ország: már őrzi ronthatatlan,
mert erősítő és erő.
A tenyér ököllé szorulhat,
az ököl tenyérré lehet,
tudunk jövőt ápolni s múltat:
sejtjeinkig leérkezett,
s többé-ki-nem-iktathatóan
haza lett az etájt lakókban.

JÉKELY ZOLTÁN MEGHALT

Jékely Zoltán semmit sem csinál.
Jékely Zoltán meghalt, ezt csinálta,
utoljára igen rosszat csinált,
ha ugyan ez valamilyen csinálás,
vagyis cselekvés. A nyelvtan szerint
beálló, illetve befejezett
történést jelent a „meghal” ige,
és mert mozzanatos, csak egyszeri,
nem ismétlődő s ismétlődhető
történés-fajta.

Nos, Jékely Zoltán
meghalt, egyszer és végérvényesen.
Ez történt véle, és utána még
az, hogy letakarták, és hogy kivitték
a kórteremből, a hűtőbe tették
kellő jelzésekkel, s negyednapon
fölbontolták, majd egybeillegítették,
szivaccsal lemosták, sötét ruhába
bújtatták, megborotválták, kevés
haját, zilált bajuszát rendbehozták,
kezét a mellén szépen összerakták,
aztán a végén átadták további
intézkedésre a temetkezési
vállalatnak, mely éppen április
elsején, szörnyű, éppen április
elsején, tán, hogy stílusos legyen
az iszonyú tragikomédia,
épp április elsején eltemette. -

Jékely Zoltán semmit sem csinál.
Az „elhagyott lakások”... az a „lány
a Via Appián”... „a kapufa
a nagyváros határán”... amaz „árva
kalap-korona”... a „csodálatos
asszony-kölyök” - egyik se volna képes
akár csak centit megmozdítani
szemét, kezét, lábát.

De valahol
és valahogy (mert másként nem lehet!)
Jékely Zoltán fontosat csinál,
nyilván idáig nem csinálhatót:
teli tüdővel szívja, remegő
orrcimpákkal szippantja, légzi, issza,
amiért, lelkes Don Quijote, forró
éveiben villogva küszködött:
„a végtelenség lányhaj-illatát”.

BÁRDOSI NÉMETH JÁNOS UTÁN

Ilyen kemény sorokat, ily kegyetlen
rímeket, ily vihart-vető
strófákat: engesztelhetetlen
verset, nem föllebbezhető
ítéletet, amit halálba-dermedt
szád szólt, kezéd leírt:
ilyent soha még tőled... Elvett
a pusztulás hangot, papírt,
tollat, múzsát -, lezáratott
a szép szó, a végén a ponttal,
amelyet a törvény rakott.

Ó, néked nyilván fájna! Hisz
nálad a háborgó szigorral
együtt járt a bocsánat is.

P. J.

Megy-e Urának örömébe?
Vagy csak a sírnak üregébe?
Annyi imára jön-e „Ámen”?
Vagy csak a „Vége”, a „Tovább nem”?

BECEI GÖRÖG

*A hetvenéves Takáts Gyulának,
a „Száz nap a hegyen” költőjének*

Kis, nagy világok... Mozdul a tér, ahol
lépkedsz; idődben „ kozmikus óra” jár;
„ömlik, folyik” „a zöld tenyészet”
Heszperián, Hegyen innen és túl.

Echó, Diána, Püthia kertjei
s a Kert - a kertet (s tán Dani Jánosé),
melyik valódibb? Fönt Apolló
száll-e vajon vagy az égitest-Nap? -

Cellád előtt ülsz s nézel: a Tó, a karszt,
a mész, a töké, két olajos-cserép,
fürtök, mohák... s lent, arra messzebb
hordja serény had az ért gyümölcsöt.

Cellád előtt ülsz: térdeiden papír,
hallgatsz: virág, lomb, fű - az Egész felel;
diktálnak, és te írod, írod:
egybecsiszolva a tarka szókat.

A Parnasszusra, Delphibe visznek el?
Vagy őket hozzák? Leggörögebb magyar,
görög mennyboltot nyitsz fölénk:
kéket örök, ragyogó szelekkel,

melyek közé bejajdul a Végzet is,
mert így arányos. Ám te vigyázva élsz:
sugárzod egyre s fogyhatatlan
fénnel a Rend geometriáját.

DOHÁNY-DOLGOK

A hetvenéves Kálnoky Lászlónak

Most, hogy lezajlott a nagy Mundial,
s a Squadra azzurra győzött, elő-
szedtem sok és sokféle jegyzetem
három olasz utamról, és belé-
kotortam a csupán agyamba gyült
emlék-halomba is.

Következő
történetem még 47-ben, első
utam során esett, valamikor
karácsony táján.

Furcsa gazdasági
helyzet dúlt akkor ott Itáliában
s persze Rómában is, hanem
- mert ehhez kapcsolódik a mese -
most csak a dohány-dolgokról beszélek.
Jegyrendszer volt. Azt végképp elfeledtem,
hogyan egy-egy jegyre hány Nazionalét
(iszonytatót) adtak, de ugyanakkor
a Piazza di Campo dei Fiori
egyik mellékutcájában színültig
töltött zsákok aranyvilágos,
éjbarna, tíz-húszféle szüzdohánnyal
sorjázta, és tetszés szerint szabad volt
válogatni köztük, kóstolni őket.
Akadt árus, ki - reklám-célra nyilván -
kis pálcát is tűzött a zsákba apró
papírlappal és ezzel a frivol
szöveggel: *Monopolio di Stato*
A nagyforgalmú utcákon pedig
hol itt, hol ott egy-egy asztalka, rajta
külföldi, főleg amerikai
és angol cigaretták, (néhányik
alighanem mutatós hamisítvány):
Kent, Marlboro, Camel, Pall Mall s egyéb.
Nos hát egy ilyen asztalka hasonló
cigarettákkal állt szerényen a
Corso Vittorio Emanuele
egyik járdáján, összecsukható
széken középkorú nő ült s a nő
mellett egy tíz év körüli fiúcska.
Épp arra mentem, amikor csikorgó
autók: egy dzsip és egy közepes
rabomobil torpant meg a kicsiny
asztal tövében. Két rendőr leugrott,

s az asszonyt a rabomobilba vitte,
s tovább suhantak. A dzsipes viszont
a cigarettát készült elkobozni,
s miközben mélyen az asztalra dőlt,
a kisfiú, ahogy csak bírta, durr!
jól farbarúgta, s átrohant a másik
oldalra, s egy szűk utcácskában eltűnt.
A rendőr lángvörös dühvel a dzsipbe
pattant - mit bánta a dohányt! - s utána!
A bámészkodók ekkor sorra az
asztalkához léptek, s a csomagok
pillanatok alatt elfogytak onnét.
Álltam, nevettem, s búslakodtam is.
hogyhát a szolidaritás...

Talán

fél óra sem telt el, még ott köröztem,
s már jött az asszony vissza, s elmesélte,
hogy zordonul kihallgatták, fölírták
adatait, s hogy így meg úgy, ha újra...
s elengedték a rendőr-őrszobáról.
Aztán, hogy a pucér asztalra nézett,
s üresnek látta, s már folyt volna könnye:
mintegy varázsütésre, innen-onnan
előszivárogtak a „tolvajok”,
s pár perc múlva az asztal úgy tele
lett, mint előbb volt.

Én meg boldogat

s mélyet sóhajtottam, s mentem tovább. -

És most, hogy az azzurrik
világ csodájává váltak, s mikor
a hetvenéves Kálnokyt köszöntő
versen töprengtem: ellenállhatatlan
kedvem támadt leírni s közreadni
- mert meggyőződésem, hogy Kálnoky
László éppígy tett volna (persze, ha
e dolgok véle esnek meg), s ezért
csokor helyett talán el is fogadja -
e régi és igaz történetet.

VERSEK VASARELY-KÉPEKHEZ

Lineáris tanulmány I.

Billen, majdhogy ledől a kocka,
a berótt pálca fogja vissza,
a levél-páfrány, cirmos alma
s a zsinór játékos kanyarja.

Vagy nem is ők, - inkább a rend,
mely átjárt minden csöppke részt,
s belülről tartja össze ren-
dületlen-eggyé az egészt.

Vak

Világító sötétség.

A kavargó
vonalakból gyöngéd erővel
kisüt három fény-folt: a két
kéz és az arc.
S a látó
káprázva elfödvén szemét
ámul a villogó csodán,
e háromság csodáján:
a még-látóbb két kézen, arcon.

Ion - 4 -

Illesztett, pontos elemekből
épül e sokrétű világ,
más-másszínű négy- s hatszögekből
a törvény-szötte tarkaság.
Az ujj helyett a szem tapintja
a hullámozó felületet,
s találja meg hámján a tiszta
csúcsokat, tiszta völgyeket
s a zenét is, mely szólatlan
fölszeng e könnyű mozdulatban.

Tridim - HH

Élettelen, de él:
nagy tömbökben kikél
a két dimenzióból
a harmadik.
Fölvérzik, lám, a tér,
s a sebzett változóból
megszületik
a negyedik.

Tigrisek

Egymásban... bonthatatlanul
Kígyózó, több-szín-csíkos örvény
torlódik, torpan és lazul
a fészek-partok bolyhos öblén.
A két-egy test felül s alul
s oldalt a bőrön túlömölvén
hasonítással hasonul:
ég a narancs, ég a vörös fény.
Játszanak magukkal s magukban,
a pattanásig fűlt tagok
mozgó bástyáiba szorultán,
- míg bolygó, boldog áramok
kalandoznak hegy-völgyeikben,
és pattannak ki itt meg ott.

KÖLTŐK, FIATALOK

Öcséim drága öcséim költők fiatalok
kiábrándítsalak? én rosszat nem akarok
én nem akarok rosszat de ne kérdezzetek
ne kérdezzétek hogy s mint látom a költészetet
mondtam igen hajdanta én is nagy szavakat
hogy így meg úgy hogy szentség nincs más a nap alatt
hogy életem egyetlen tartalma célja ügye
hogy azért van hogy az embert magasabbra vigye
hogy nincs alku hogy érte semmi se drága hogy...
- miként ti gondoljátok költők fiatalok
nyilván kijelölve napom már mire nem jön éjszaka
vagy éjszakám amelynek nem pirkad hajnala
ha valamikor hát most köntörfalazni tilos
(bár ahogy mondják: mindent eltűr a papiros)
vagyis: csak írtam írtam s a szavak szerkezetek
a vers rámkényszerített mindig egy s más szerepet
s ha új lett készen: - újra, ha sok-sok - mind az egész
gyümölcseként termett egy kancsal viselkedés
esetleg félig kancsal vagy negyedig ötödik az
az arány mindegy az a fontos hogy valamiképp nem igaz
öcséim drága öcséim költők fiatalok
ringyók a szavak befűzni ne hagyjátok magatok
úgy se hogy mint a bogáncsok rátok ragadjanak
vagy szándékokot ellen valami mást mondjanak

úgy se hogy ami végül mindebből megszületik
az dirigálja az embert az embert bennetek itt
legyen példátok inkább a rendes szívdobogás
ami egyszerű tiszta nem szól bele álca fogás
persze a költészet szent mást nem vallok ma se még
de úgy ahogyan szent az ember a föld meg az ég
sokat tanultam idáig s lám ennyit tudok ha tudok
öcséim drága öcséim költők fiatalok

MEDITERRÁNEUM

KISHALÁL

Megindulnak: a vadszőlő először
s kipirosodva mintha lázban
majd kopaszodva fokozatosan
aztán a körte szintén pirosan
s bandában a kajszi a meggy a ringló
a barack a ribizli és a szőlő
ők már inkább rákbeteg sárgulással
az egész kertet bánattal beszórva
s a sor végén a kórház-kertből egy-egy
ágát átnyújtó aggastyán akácfa
a legkésőbb elalvó s ébredő
Valamennyin látszik a nyugalanság
csöpp légmozgásban is nagyon remegnek
súgnak-búgnak: egymást s maguk csitítják
(hiszen Júlia is - bár esküdözve
hogyan lesz - mielőtt az üvegcsét
kihörpintette megborzadt a szörnyű
kételytől hogy fölébred-e megint)
Mert nincs itt sincs biztos garancia
s a hervadás egyfajta kishalál:
a halál szokásos tünetei
vonulnak föl s ki tudja hogy a szokvány
folyamat megáll-e meg bír-e állni
a még eltűrhető végső határnál
vagy túllép rajta s nem lesz visszaút?

ŐSZUTÓ

A zöld helyett s a földbarna helyett
hányféle sárga, bíbor és vörös
mintázza a kert gyűrött talaját,
s majdnem kopasz minden fa és bokor.
De az ág-bog rácsok-rajzolatok
tapadva a házfalra, kerítésre,
az ég alján a horizont-szegélyre
a hullt lombnál százszorta díszesebben
ékítik a környezet pusztaságát.

Mégis e két- s háromdimenziós
szépség-konstrukcióból jéghideg
szél vág ki, szürke hófelhők osonnak,
mégis ősz vége van, mégis a tél jön,
a szem öröme mégse tud leszállni
a hús mélyébe.

Vagy talán nem is
valódi öröm ez? Mögötte rém-
árnyékok bűnbandái sompolyognak.

ELINDULT A KERT

Sárga röpcédulák a meggyfa szórja őket
s a szél viszi tovább készséggel sokfelé
tudja meg más is és tudják meg másfelé is
hogyan ősz lett

Aztán újabb felvonás:
a meggyfa áll-áll megkopasztva
áll csak és ágain túl nincsen többé hatalma
A sebek mézga-foltok és törések
kilátszanak
s akkor már közlés nélkül is nyilvánvaló
hogyan mi történt a múlt napokban
hogyan elindult a kert
akár egy rozzant kísértet-hajó
elindult Indiákba félelmes tengerekre
hogyan halandókat visz fedélzetén
és nem nyilvánvaló
hogyan vissza hány élővel érkezik

OLVADÁS

Hová lett az idei hó?
A kert megint pucér, fakó.
Fehéren szebb volt, de hazugság -
most tárja titkát, tárja szutykát.
A venyigék: fosztott szegények,
nyúzottak, halálraítéltek,
nyárra csak néhányuk marad,
az olló köztük sort arat,
az eperbokrok közepén,
didergő, apró szívlevél,
az meg tavaszra makacsul
többszörösére sokasul
és sárbordák, ahogy a hólé
medreस्कéit kivájta mélyé,
s a medreस्कékben kicsi, nagy

kavics-szemek csillámlanak
és még az őszi irtások
rongy körte- s kajszi levelek
és eldőlt gyomhullák sötétre
fagyott, megkócolt reliefje
és zöld szigetkék s itt meg ott
már élni kezdő földcsomók. -
Zavar, szemét, göb, éktelenség:
fehérség, fehérség, fehérség.

KAJSZIFA

Megint egy ágad, vastag ágad. -
Csonka gazdának csonka fája.
De lesz gyümölcsöd, van virágod,
s lesz lombod is, bújnunk alája.

Gazdád is most, múltán a télnek,
úgy érzi, nem lesz éve meddő.
Vén gazda, vén fa -: félig élnek,
hoz termést mégis mind a kettő.

MEGINT

Kíváncsiság gyötör megint,
amint a zöldülés kora
közeledik, s meg-meglegyint
az enyhébb szél toll-ostora,
kíváncsiság, hogy (példaként
mondom) idén kihajt-e a
többször elfagyott fügefafa,
klímánk bizonyítékaként,

mármint hogy ez a táj, ez itt
merő mediterráneum,
miként gyakran említetik -
izgat továbbá, hogy kihunyt-
e ama rózsák élete,
miket - kísérlet, lustaság
miatt? - mint voltak nyáron át,
födetlen hagyunk télire;

s a fák: a meggy s a többiek,
s a ribizli, szamóca, fű,
igen a fű is, hogy mi lett
vele, az is maradt-e hű,
egyszóval: nemsokára ha
megnézem, pompás díszletül
az a kert áll-e majd körül,
ami egy éve várt oda,

vagy - mint a családban - a tél
hozott itt is halottakat,
csak mert itt más gyakorlat él,
ők nincsenek a föld alatt,
de le- s kivágnak, s tüzet
rakunk alájuk nagyhamar,
s szemünkből csak a füst kapar
siratni őket könnyeket.

CYRANO ÉRDEKE

ÉN GYÖNGE LÉLEK

Most ha jönnél idegenül kicsit tört vállal
fájós lábad miatt kicsit szabálytalan járással
s a mostani szemeddel arcoddal kezedd

ha - mondom - idegenül és én nem volnék elég
okos és jó képzeletű hogy meglássam az út
idáig hozó szakaszát visszaidézzem
a tízegynéhány ezernyi nappalt s éjszakát
melyek koptattak zúztak deformáltak
melyekben - kockáztatva a magad
emberi rangját - akik rád bízottak
azok rangját szolgáltad és nem a
szentek pózában vagy akármilyen más
tiszteletre számító vagy esetleg
tiszteletet kikényszerítő pózban

ha - mondom - megjelennél előttem idegenül
mert valamilyen átkozott betegség
zsákba tette s ellopta volna múltam
s most kezdődne nekem s mint amilyen vagy
előzmények nélkül -

ó gyöngé lélek én
tudnék-e úgy rád nézni ahogy illet
ahogy megérdemled nagyon ezerszer is
vagy elmennék melletted érzéketlenül
tán szellő-könnyű részvétellel: „Bizony
ilyen az élet” s fürkésznék a fiatal
jóformájú üresek után kik pedig
még arra sem volnának méltók (régi dal)
még arra sem hogy saruid megoldják...

KÉSŐ ESTE

Szép alkonyat izzott, szép este sötétlett,
volt kellemes élmény, dús emberi képlet,
pillám le-lehullva zár már a világtól,
szúrós-hegyes-éles tárgyai sorától.

Hát kellene lennem boldognak ilyenképp:
a percek, az órák tálam telemerték,
nyúlok nyugalommal, kígyó ha nyulat nyel,
szűnynék ha akarnék, míg nem jön a reggel.

Ám nézek ijedten, bűnbánva szemedbe,
egy nappal a mindkét sírhoz közeledve:
inkább szöges ágyon, kín gödribe hányva,
csak állna időnk meg, bárcsak ha megállna!

EGY GYERMEK JÖTT

Az emberélet szokvány-vége táján,
mikor már az elforduló egekből
úgy véltem: hurkot vetett a halál rám,
s fordultam én is el az emberektől,
és lett nagy éj, nagy csöndesség köröttem,
s én mindinkább vacogtam, féltem ettől,
bár tudtam, mindez elkerülhetetlen:
- valahonnét dalolva, fényburokban
egy gyermek jött elébem önfeledten,
minthogyha csak véletlen járna ottan.
S én szóltam: „Mi dolgod e zord vidéken?”
S ő: „Édenkert ez” - válaszolt nyugodtan.
S folytatta: „Nézd! nem látod? Éden, Éden!”
Én meg mondása értelmét kerestem,
s míg olvashatni sejtettem szemében,
zavartan én is örvendezni kezdtem.

CSILLAG

Falakon, vaskos rengetegeken,
a sötétség bástyáin át
a jövőből, mely sose lesz jelen,
ég égeti egy csillag sugarát,
vitézlő fészek-csillagét,
ölében az egyetlen értelemmel,
a kozmoszok s a kvarkok űr-jegét
harc nélkül is könnyen győző meleggel. -
Az őszülő fej meghajol,
a tompuló szem hálával telik:
túlról, a horizont alól
sejlő ösvény emelkedik,
s elhiteti, hogy végtelen.
S ki lassan a sajátmaga
mentsége lenni is már képtelen,
adatik újra bízni, sőt tán biztatnia -

Az őszülő fej meghajol,
a meg-megrángó száj köszönni mozdul:
az idő szervezett árkaiból
csillag segíti nézni a síron túl.

SZAMÓCAVIRÁG

Mit szól hozzá a rend valamilyen
őre-ura, hogy december tizen-
kilencedikén - halljatok csodát! -
kinyílt egy kisdud szárcavirágr?

Kinyílt egy apró csillag a törött
s barnára dermedt levelek között,
s amikor tompán bealkonyodott,
a csillag még izzóbban ragyogott.

Sűrű tél volt, rendbontás volt tehát,
hogy kinyílt az a megbódult virág,
hanem bizonyosan célja volt vele,
és tudta jól, hogy miért kezd bele.

És tudta azt is, hogy nem tart soká,
de boldog volt, hogy a kert homlokán
s a télén és egy szürke, meghatott
halántékon rövid fényt gyűjthetett.

Minthogyha pille tengerpartra száll,
együtt éled kivétel és szabály,
s az ár kidől, s a pille már sehol:
parányi pötty a vízen valahol.

HA CSAK

Ha csak elvisz az út ha csak
távolít nincs iránya más
csak hátat mutat csak kisebbedőt
mindjobban elmosódót beleolvadót
az ilyen-olyan színű és ilyen-olyan
mintájú környezetbe
ha már csak a szokásos perspektíva
szokásos tapasztalata segíthet
hiteles mértéket látni ha csak
folt már egy lány haja és nem keret
s a sarkak koppanásait
falatonként eszi az aszfalt
ha csak előre szűrnak a nyilak
s a járművek is hogyha csak
lenyelnek eltűntetnek ki nem adnak

hogyha csak záródnak ajtajaik
ha tízszer annyi ideig
tart a szavak idézése mint amilyen
hosszú ideig elhangzottak egyszer
ha csak a „nélkül” az egyetlen névutó
ha csak... ha csak...
akkor... mivégre?

POJÁCA

Hát ha kevés
a szellemi legénykedés,
az agy virtuskodásai,
cigánykerék-hányásai,
hát ha kevés
az illatos pipiskedés,
s kínlódom bár égő igyekezetben,
a célba vett szem még csak meg se rebben:
nincs mentség: el kell kezdeni
magam a veszteséghez edzeni,
hozzászokni a vén fejekhez
rajban csapódó, vétlen szégyenekhez,
miket a leleményes
leépülés kuncogva élvez,
s tapasztalni, hogy a sekélyes
harcban nem én vagyok esélyes,
és hogy ahányszor ön-fölcicomázva,
büszkén lesem, mit mutat a tükörkép:
visszanéz rám egy egyre görbébb,
pojácánál is pojácább pojáca.

ELÉG, HOGY VOLT

Minek fárad? Nincs már köze magához.
Elég, hogy volt. A többi majd amaz
elvégzi: látni is, miként formál ravasz
történetet az elvetélt helyébe.
De azt látni, hogy a két szerep
szüneteiben kedve elpereg,
s nehéz üresség költözik szemébe.
A képzelt másik képzelt tettei
csak gyöngítik, semmit sem adnak,
s míg azt hiszi, hogy terhei apadnak,
kezd mindent elveszíteni.

SZÖKEVÉNY

Azelőtt hogy az utcai
világítást meggyújtják azelőtt
közvetlenül
a városon végtelen szomorúság
Őrjárat-léptekkel
keresgetem
a szökevényt
akit már többen láttak itt-ott
aki az egész város szökevénye
s jogom van mindenütt keresni
s okom

EUTANÁZIA

Hogy simán csöndesen
haljanak meg s én ne is sejtsem
halálukat
hogy ezek a követelőző
könyörgő
lány s erőszakos
szavak
simán csöndesen haljanak meg nála
ó mennyire
mennyire ismernie kell
a jótékony
eutanáziát

VIGASZ

Korkülönbségünk koponyánkból
ha majd ezer év múlva kiderítik:
    legyintenek
    s a két fejet
unottan egymás mellé hengerítik.

ADOMÁNYÁVAL MEGRABOL

Végképp nincs hát végképp enyém
Át is rendeztem dolgaim:
illetmudó fények tüzek
kedvemre nyitható kapuk
kedvem szerinti randevúk -
De mért van olykor hogyha nincs?

Miért jön nem létezve is:
az elvarrtat fölbontani
kész képet tovább festeni
házat kulcsátadás után
terv nélkül toldozgatni még?
Adományával megrabol:
nyugvót beretvaélre rak
záraim sorra leveri
viharok kényére kilök
védtelent újra megaláz
Mért van ha nincs mért van ha nincs?
Kötözze le a semmiség
izgágaságát tiltsa el
ne hagyja megsarcolnia
véren-vett gazdagságot

CYRANO ÉRDEKE

A Cyrano-Christian jelenet:
Cyrano súg, és Christian hebeg.
S mennél csábítóbb Cyrano szava,
annál tanácsosabb elbújni,
mert Roxan megszédül, s száját keres,
s ha Cyranót találja, hát mi lesz?
Elrontja a szó győzelmét a száj,
melyet egy roppant orr alatt talál.
Cyranónak - ez lenne érdeke -
szavát inkább zagyválni kellene,
hogya kívántat elriasztaná,
illúzióitól megfosztaná,
hogya a beszéd és arc közt semmilyen
botránkozásra jó ok ne legyen,
s hogya aztán, ha a sötétből kilép,
magát viselhesse, ne szégyenét.

ÖNKÍNZÁSAIM

Kinek az engedélye
kéne e perverz szenvedélyre
hogya a rá mért csapások
e nékem önkorbácsolások
szaporodhassanak
még jobban hassanak

s a vért - a lelkét vagy a testét? -
még bővebben eresszék

belőlem?

Én magamért felelős felelőtlen

nem kérdezem

csupán teszem -

Egyébiránt a pszichológiából
tudom hogy ez libidó a javából

s önkínzásaim ferde vágya
forrón számít az ágyra

NEM SEJTI

Úgy véli: sértetlen marad,
hogy csak a sallang hull le róla,
(a bilincs?), és hogy buktatója
koloncaitól lesz szabad.

S tervez önkényes utakat,
készülve ünnep-alkalomra,
s mutatja magát, sutba dobva,
mit ráfestett az áhítat.

Nem sejti, hogy a dísz benőtt
húsába, s csonkul mind a kettő,
ha unt játékként elveti,

s hogy soha többé, mint előbb,
oly széppé nem lehet leendő,
ha nem segíték már neki.

ASZINKRON

Miként közismert: az elő-
rehaladt korban gyorsabb az idő,
tehát rövidebb - és mégis nagyobb darab,
amit jövőnkből kiharap.

Csöpp feledékenység - annak mi az,
aki körül még ott leng a tavasz,
akinek még százszor pótolható,
ha hiába jelzett a mutató?

Két ember él, jár-kél, beszél,
egyformán él, jár-kél, beszél,
s órájuk, nincs erő, ami
valaha összeegyeztetheti.

INTÉS

El kell venni tőle sietve
és óvatosan amiket
adott hisz lám hol ezt hol azt
kapja föl és babrálja újra
veszélyesen s bolondosan
Kárt is tesz bennük meglehet
Szemében gyermeki közöny
(vagy pajkosság oktondiság?)
Talán nincs is fogalma róla
mit kockáztat könnyelműen
El kell venni tőle sietve
nem az övéi már minek
szórakozzék velük tovább
Ajándékaiból világ lett:
környezet levegő talaj
négy fal ágy asztal társaság
szükség fölösleg gond öröm
Ő csak szokásból nyúl utánuk
szokásból gyűri tépkedi
nyomorítja torzítja el
s ejti le végre szétzilálva
s okoz esetleg szörnyű bajt

ÉLŐ-SIRATÓ

Jaj jaj úgy halt meg hogy élve maradt
jaj jaj csak ne úgy halt volna meg hogy élve marad

Hát persze hogy várható volt
hát persze hogy aki élő
hát persze hogy túl is élve
jaj jaj

Mozdulatai már régóta írták
hangja zöngése már régóta írta
lábán látható volt hogy elmenendő
kezén látható volt hogy búcsúzandó
arcán látható volt hogy elveszendő
jaj jaj

Ó ha mindent vinne magával
ó ha mindent ami hozzá tőle vele nála
sőt még nélküle is - ha mindent vinne magával
ha idejét is ezredmásodpercnyi alapossággal
vinné azt is magával
jaj jaj

Ó ha az előtte- s utána-szakasz
úgy össze tudna nőni nyom nélkül ahogy
jó sebészek műtétje helyén a fölmetszett bőr összenő
jaj jaj

LESZEK-E?

Milyen ég maradok milyen táj
egy menekülő emlékezetében?

A kegyelmet a test törvényei
nem ismerik számukra nincs különbség:

a legszebb selymet is agyonra gyűrik
a legszebb zománcot is betörik

a legszebb bársonyt is megérdesítik
a legszebb színt is elfakítják

S eljő az undor a jelenvalóktól
az érzékelhetők utálata

Vissza kell hát fordulni kényszerűen
ha valami vigasztalót szeretne

Megáll-e majd akkor nálam pihenni
békíteni nehéz lélegzetű szívét?

Leszek-e táj otthont idéző
leszek-e lelket messze-röptető ég

száz kalandnál izgalmasabb
egy menekülő emlékezetében?

MADARAT ÖLNI

Ó madarat ölni bár oka volna
ha mondjuk a fejünkre tojna
vagy ha talán belecsípne szemünkbe
míg dédelgetjük tenyerünkbe

ó madarat ölni kicsi tollast
kalimpáló szívű kis aljast
akit míg arcunkhoz nyomintunk
pimasz tettekre bátorítunk

ó ha a madár fehér szerelme
rejtett mérgek fekete verme
s bedől neki valaki jámbor
s megbánja mert megjárja százszor

ó a madár ha kicsi tollas
mellében a vágy mindig alantas
ha buksi fejében csak ócska tervek
furfangos bűnbandái kelnek

ó jaj az összerándult ujjak
végül ha a gyöngye nyakra szorulnak
magukat vörös szégyenbe ejtik
ragadós sárba hengerítik

ó madarat ölni semmiképpen
semmilyen fennkölt ok cél nevében
ereszteni inkább a szélnek
s elfűjni a maradék pihéket

RÉGI LÁNY

Ki volt vala szívembe vésve
hegyes-éles szelídke késsel,
s szívem fakéregként kiforrt,
őrizte, bár széjjelkaparta:

azt hallottam, megelégelte,
magát erős kézzel megölte,
azt hallottam, el is temették,
porait hús urnába tették.

Mi lenne jó? utána járjak?
bizonyosságot vajon találjak?
pirítsak rá aztán magamra,
ha kedvem megkeresni volna?

Vagy fülemen be, fülemen ki,
akár nem mondta volna senki,
ott tartsam, ahol volt idáig
egész az egyetlen halálig,

és úgy akarjam akaratlan,
felé mozdulva mozdulatlan,
esküdve van-nincs(?) szellemének,
hogyan addig él, ameddig élek?

TALÁLKOZÁS

Az ablaknál állt, s várt belül,
homlokát gyakran az üvegre nyomta,
s ujjbegyeivel furcsa rajzokat
firkált a hús lemezre.

Ha nem volt ott, akkor is ott volt:
megkettőzte magát, s egyik felét
odarendelte örök örökösre.

Olykor cipősarkak kopogtak,
valaki beszélt, ő gyorsan kivágta
az ablakot, de be is csukta gyorsan.

Egyszer hangot hallott megint,
s most már ablakot sem nyitott,
csak kifordult az ajtón és elindult.

Azt se bánta, hogy nem vett szép ruhát,
azt se, hogy zúrben maradt a szoba:
őbenne minden gyönyörű volt,
és rend sugárzott róla messziről.

ROMANTIKA

- egy temetőben
porlunk a végtelen időben,
sőt ha parcelláink lejárnak,
esetleg közös sírba hánynak,
sőt csontjaink szintén esetleg
egymással összekeverednek,
sőt kerülhetünk mindörökre
egyetlen nagy földmélyi rögbe,
sőt bármi ehető növénynek
gyökérzete hozzánk leérhet,
sőt a növényt... minek sorolnám,
történhet mindenféle formán,
s leszünk (lehetnénk) - nincs kizárva -
idők végéig összezárva.

(Ha meg másképp lesz, hát nem így lesz,
s ha nem így lesz, majd valahogy lesz.)

SZEMÉRE EMLÉKSZEM

Én a szemére emlékszem leginkább
parasztlány volt nyers vadvirág szemű
a nagyvilág még azt se tudta hogy van
a kisvilágból már sok belehullott
mezitláb járt nagylábujjain sarkain
porszürke repedések cirmai
én a szemére emlékszem leginkább
a Duna és az ég lakott szemében
akkor is ha hajnalban napkeletkor
vörös vizet hordott föl a folyóból
a hegyderékre szőlőt permetezni
akkor is ha a másik part felől
alkonyatkor a töltés oldaláról
libái mellől a folyóra bámult
én a szemére emlékszem leginkább
parasztlány volt nyers vadvirág szemű
maga is vadvirág ártatlan-éhes
termékenyülni szülni élni vágyó

AJTÓ

Kinyílik-e az a zöld rücskös ajtó?
Kinyílik-e? Elém szaladnak-e?
Pedig bent vannak semmi kétség
Bent kell hogy legyenek
Másutt sehol se sikerült
nyomukra lelnem
Nyilván a székeket húzogatják:
várakat építenek
külön-külön mindegyikük magának
Sejtik hogy az ilyesmi fontos
nem tanította senki őket
Nyugodtak a díszfák az udvaron:
ma is látták hallották mind a hármat
Nyugodtak a zöld ablakok a lépcsők
a tető s a kora-szeptemberi
délután aranya a házfalon
Szerintük semmi zökkenő
De nékem
De nékem kinyílik-e az az ajtó
énelém kiszaladnak-e? -
Gyöngé lábdobogás gyerekhangok tüskés harmóniája
belülről valahonnét
Belülről belülről - a falak mögül-e?
bordáim mögül-e?
Gyerekhangok gyöngé lábdobogás
ám csak nem nyílik az az ajtó
holott tudják hogy ilyentájt jövök haza szokásosan
Ott álldogálnak rendszerint a kerítésnél
izgatott s hűséges fogadóbizottság
arcukon kezükön a játék nyomai
árnyékban jázminbokrok alján
A szemben-házfalon
az édes szeptember délutáni napfény
akár e mostani -
Ó de csak nem nyílik ki az az ajtó
(kópéságból más okból kulcsra zárták?)
Pedig bent kell hogy legyenek igen
bent kell hogy legyenek
Másutt sehol se sikerült
nyomukra lelnem

VISSZANYERT ÉDEN

Csukott szobákat nyitogatnak
csukott szobákat ahová csak
néhány fénykép s egy-két magnószalag
engedett be-belesni olykor

Bennük kicsiny halottak (vagy csak alvók?)
akik mellett alvó (vagy tán halott?)
napjaim - vezérek körül a hű
sereg amely nem bírt a túlerővel

Csukott szobák kicsi halottak (alvók?)
ó hányszor indultam feléjük:
készültem gonddal kerestem a kulcsot
öltöztem visszatanultam a régít

Kerestem a kulcsot nem volt a kulcs
A kiűzött kerülgette az édent
olykor falának rontott fölszakadt
homlokkal hanyatlott a földre

S lassacskán gyűlt a fölmentő csapat:
véreim vérei fegyvertelen
botorkáló csöppségek nyelvükön
angyal-igék erős varázsszavak

S a zárok pattannak érintve sem
már-már tetszés szerint mozoghatok
véreim vérei a magukéval
az elveszett édent is visszaadják

KISUNOKÁIM

Kisunokáim, kegyelmezzetek,
nem én várom, hogy elveszítselek,
sőt nem is én, hanem ti vesztetek,
ti vesztetek el engemet.

Kisunokáim, ti gátlástalan,
én szégyenkezve mutatom magam,
ti szebbek lesztek folyamatosan,
én csúfulok rohamosan.

Egyszer túl nagy lesz már a változás,
kisunokáim, ahogyan szokás,
és képtelenség a visszakozás,
csak búcsúzás marad, csak búcsúzás.

Kisunokáim, kegyelmezzetek,
most és akkor nagyon szeressetek,
ti maradtok úgyis a győztesek,
a kellőnél jobban ne győzzetek!

KÉZLEGYINTÉS

BETEGÁGYNÁL

„Elég! Miért lustálkodol?”
S magamban: „Ó, Isten szegénye!”
S alig bírok kicsiny mosolyt
rácsalni szájam szögletére.

Ti mindenféle orvosok
és javasok és lelki bölcsek,
csak nézitek, hogy tántorog
tántorítatlan a gödörnek?

Igen: eutanázia -
hogyan megtörténjék, aminek kell.
Minek jó megaláznia a
nem-vétkest kétes szegényekkel?

Én is talán mérget kevernék,
jobban tenném, fényes pohárban,
mintsem szédítésére kelnék
a többi szédítő sorában.

Vagy legalább szemébe vágnám:
ne hőkkenjen meg, nem az első.
Magam meg túltenném halálán
- nem fontos hőséén a szerző.

NAGYBETEG

Lehet majd később kiderül
a párhuzam hogyan is sikerül

Most a rendben lépő mellett
rohanó dönt szélbe mellet

S még hozzá üzetvén-üzetve
nem mert magának volna kedve

Mondja a rendes mondaná:
„Lassabban!” s föl is tartaná

de amaz egy nap tizet él
és bárki bármit is beszél

és alulról kisebbedik
mert gödörbe ereszkedik

s teste tudását egyre-másra
kapcsolja ki aláztatása

keze lassacskán kulcsolódik
szeme is lassacskán csukódik
úgy lassacskán hogy sebesen
idő előtt keservesen
s ki vele lépett s lépne még
mögötte is csak messze lép
s bár búcsúztatja és siratja
hagyja szaladni hagyja hagyja

KÉZLEGYINTÉS

Talán már nem is hónapokra,
talán csak hetekre, napokra,
tán küszködik már semmi mással,
pusztán a pusztá pusztulással.
Ó ha az élet - mily keserves! -
csupán anyagcserére tervez,
hosszú fájásra, csöpp szünetre,
sok „megállj”-ra, kevés „mehet”-re,
ó ha már négykézláb az ember,
ha meggyalázva félelemmel,
ha rosszabb sorban, mint az állat,
mert önnön csúfságára láthat:
a hullóba kapaszkodóknak,
fölrántani iparkodóknak
mi marad vigaszként cserébe?
Egy kézlegyintés büszkesége.

AGÓNIA

I.

Azok a föltápáskodások azok a
készülődések gyors csomagolások
aztán azok a csomag nélküli
meg nem állítható elindulások
a lakás más és más zugaiba
s a dühös morranások hogy *muszáj*
a betáplált cél az üres szemekben
a rogyó lábak kőkemény fegyelme -

Itt már fordult a földi rend
neki lett pontos útiránya
határozott tennivalója
mulaszthatatlan dolgai
melyek a szürke köznapok
előinek esetleg összevisszák
mert ők szélrózsa-tengelyek
közepeiből tetszésük szerint
kelhetnek útra s ha az *erre* téves
jöhet az *arra* vagy fordítva éppen
s előbb-utóbb csak sikerül
s nem kényszerülnek számot adni
percekről centiméterekről
s ismételhetnek újrakezdhetik
próbálkozásra megy nem vérre náluk

De itt itt

    e dicsőséges szegénynél
itt már mindenből egy maradt csupán
s fogy a sor és nincs többé változat
és ez az iszonyú céltudatosság
ez a nyílvevessző-ívű lendület
ez a föláradó aszkéta-düh
mely sürgeti a végkifejletet
és minden moccanást jármába fog:
a kívülről nézőt is földresújtja

II.

A kedves ősz a lombhullás a fű
sárgulása a hervadó virágok
a deres-ködös reggelek a hosszú
éjszakák és arasznai nappalok:
a halál e szelídke hírhozói

ó milyen jámbor játékok a hörgő
torok a kihulló haj a pohár
vizet se bíró kéz a kergült
nyelv semmihez se köthető bitang
halandzsái

    s a végén a kitátott
száj szemérmetlen ínymutogatása
s a hűtlen levegőbe kapdosó
csámpult metszőfogak botránya mellett!

VISSZAHÍVÓ

Délután történt ez az első éjszakád *ott* kedves halott
kintől kivégzett tested egy klinika célszerűen
berendezett fagyasztójában nyugszik bizonyos fölszerelve
a szükséges megkülönböztető jelekkel adatokkal
A földült szerkezet megzavarodott működése
mely annyira ijesztő látvány volt a veled s érted aggódók
folyton nedves szemének hisz sem a szokvány- sem a kivételes
alkalmak nem készítettek eddig ilyen bicsaklott figurákra
a földült szerkezet bolond működése elcsöndesült
a bőrön belüli vihar amelyet szintén bőrön belüli
erők támasztottak miként ha szélszöndes levegőben
magától kezdene a tenger összevissza hullámozni
Kedves halott *ott* fekszel hát tőled hozzád se így se úgy
mert a tőled is a hozzád is véget ért mindörökre
aminthogy a te is ami e kettőnek alapja volt
Hogy az a testen túli meg mit általában léleknek neveznek
létezik-e egyáltalán s azzal egyáltalán mi van?
De ez az első éjszakád *ott* s a mi első éjszakánk nélkül
s csak olyan tehetetlen örökhöz tudnánk folyamodni
mint egy félig ivott bögre tejeskávé talán az ajkad
mintájával a peremén vagy lepedőd szokatlan ráncai
vagy a kiejtett pohár vízfoltja ágyad közepén
Nekem viszont nekünk viszont több kellene ezen az éjszakán
az kellene hogy valami komolyabb formában jelenj meg
kísértetként akár mint ódon angol kastélyok volt lakói
Éjfél felé jár szemem a sötétbe szűrom bútorroppanáskor
reménykedve figyelek hogy melyik jel jelzi visszajöttöd
Ó nem félnék kedves halott boldogan nézném daliás
termeted (olyan volt amíg a betegség válladra nem
tette két súlyos öklét és nem törte be derekadat)
boldogan fürkészném szelíd tekinteted hogy újra össze-
akasszam az enyémmel a végén ez már nem sikerült
szívesen fogadnám ha ágyam szélére ülnél szépen elmesélnéd
hogyan is teltek igazában ezek az utolsó napok
mi csak kívülről és riadva bámulhattunk észre se vettél
most már túl s onnan bizonyára higgadtan tudnál szólni róluk
Kedves halott ne késlekedjél nyilván te is még kettős szívvel
kettős lélekkel imbolyogsz az ismeretlen tájakon
hisz kicsit még ehhez a földi birodalomhoz tartozol
kedves halott ne késlekedjél két szemeödrömben két parázs
s talán készül a kakas is már s akkor nagyon nehéz napom lesz

KÖZLEMÉNY

Bátyám a legkisebbik
a szobafestő-mázoló
e hó tizenötödikén
szívinfarktusból elhunyt
Azóta többször
és a legkülönbözőbb
napszakokban föl-fölpislogok az égre:
ecsetjei nyomait keresem

KEVÉS

Nem elég hogy ott a szemem
előtt a koporsót befödtek
gödörbe dugták és földet dobáltak
a gödörbe vagyis hogy illetékes
érzékszerveim megbizonyosodtak
haláláról
Ó nem elég
mert ritkán láttuk egymást általában
s számomra őt
élőként őrizte a távol
többször tíz éven át
s ettől az őről
nehezen tudja majd
véggépp elvenni a sovány tapasztalat
és a belátás

TÚLDÓLT A SÚLYPONT

A négy-ötéből öt-négy lett: a kilenc
testvérből négy élő és öt halott.
Túldólt a súlypont - ő mért nem pihensz,
halál, jöttöd miért nem várhatott?
Akit most gáncsoltál el, oly makacs,
oly boldog élő volt, úgy hitt, remélt,
nem is gondolt rád, bár többször ravasz
fondorlatokkal hűtöttesd hevét;
bohém volt, kópé, sőt talán vagány,
jó tanítvány volt, mindent megtanult,
ami a tisztességtelen csatán
(az életben) elébe tornyosult,
s a maga módján győzni is tudott. -
Letaglóztad belülről: harmadik
ökölcsapásodtól alábukott,
s most alszik soha-többé hajnalig. -

S ágyát mód nem lehet „fölvennie”,
mint hajdan, a szegénység mélyein,
hogy nagykabátján hált, s ha kelnie
kellett, kacaj nyílt szája szélein,
és rikkantott: „Most ágyam fölveszem,
s megyek dolgozni!”

Ezt az ágyat itt
úgy kapta, hogy föl nem kel már sosem,
s itt a deszkán szunnyad ítéletnapig,
majd deszkán sem, mert mindent összeront
a föld éhsége, és mindent befal,
s marad belőle a szép sárga csont
szeszélyes-pontos vonalaival.

HAT NAPJA

Ujjaim közé fogva arcom állam
töprengök az életen és halálon
hogy az ilyen hús s az efféle bőr itt
hat napja holt bátyámon mint gyűrődik
s az ő keze ha arcára tapadna
tán bőre már kezében is maradna
vagy hát... ha rátapadna akkor élne
s hasonló nem történne semmi véle
de hát halott ő s gyúrva állam arcom
csak gyászolom szegényt míg el nem alszom

GYÁSZJELENTÉS

november 8-án élete
a Gyászoló Család 60-ik
felejthetetlen összes rokonok
félnégy órakor az újvárosi
földi maradványát a temető
drága emléke távirati cím
mélyen lesújtott szívvel Káli út
39 özvegye két fia
örökre a református szerint
nyugodjék egyház nyomdavállalat

MERŐBEN MÁS

VAN ÉS MARAD

Hagyja magát a föld s a víz:
napóleonok hada hódít,
lezúdul és pacifikál,
kitűzdeli izgága lobogóit.

Még a hernyó is mosolyog:
ősemlék leng a levegőben:
a napóleonok hada
rendre pusztul a forgandó időben.

S a föld s a víz van és marad,
ásít a csöpp diktátorokra:
hordja millió éveit
nyugalmasan, csöppet se tántorodva.

RÉMKÉPEK AZ EMBERISÉG TÖRTÉNETÉBŐL

1.

Az Iliászból

(Devecseri Gábor fordításában)

„s jobboldalt a farán sújtotta: s a dárdahegy áttört
hólyagján, s farcsontja alatt kiszaladt a szabadba”

„nyakcsigolyáján át belelökte az érchegyü dárdát
és szemben foga közt nyelvét szétszelte az érchegy”

„álta alá gerelyét torkába ütötte be mélyen”

2.

Hirosima, 1945. aug. 6.

Egyetlen primitív kis atombombácska, az első,
s nyolcvanezer gyermek, felnőtt, nő s férfi azonnal,
s még sokezer később pusztult el szörnyű kinok közt.

3.

„A” országok, „B” év, „C” hónap valahányadikán

Pár tucat elsőrangú H-bombát ledobálnak.
„X” millió rögtön meghal, „Z” lassan utánuk.
Nem lesz már, ki az áldozatok számát lejegyezze.
És minek is tenné? ki tanulna belőle? s ugyan mit?

TÉNYMEGÁLLAPÍTÁS

1979 végetájt
eddig fejlődésünk csúcsain
mikor már csillagok között mozog
és kvarkokig fürkész alá az emberész
1979 végetájt
mikor mind többször hallható a kérkedés
„Sok van ami csodálatos de semmi sincs
ami csodálatosabb mint az ember” és
alig látszik elérhetetlen cél igen
1979 végetájt
mikorra a tükör mintegy kezünkbe nőtt
hogyan kellőképp agyonbámulhassuk magunk
1979 végetájt
sok tízezer gyermek (négy unokám ilyen)
sok tízezer öreg (mint volt szegény anyám)
sok tízezer hal éhen vagy fog nemsoká
eddig fejlődésünk csúcsain
1979 végetájt...

VEGYES SÓHAJTÁSOK

Priusz

Ó emberi fajom génusza!
Megtartó hatalom!
Tudtára adom
mindenkinek:
nincs senkinek
nálad sötétebb priusza.

Provinciális

Ez bizony provinciális!
Nem hogy csak jártatja száját,
lám, egyet-mást még csinál is!

Beszélőnév

Elhunyt Néma János
húszéves korában.
Neve *beszélőnév*
most lett igazában.

A büszke

Faron rúgják: zuhan ki a szobából.
Nem csökken büszkesége mégsem.
Körülnéz, s hetykén így rikácsol:
„Van-e kiválóbb nálam röpülésben?”

Meglepő

Most, mikor már komolytalan
és céltalan és oktalan
verseket volna írni kedvem,
s árnyéktalan, felhőtelen
sugárban látom életem:
most, most aggaszt, hogy pesszimista lettem.

ÜNNEP

Felvonás felvonulás
zászló-felvonás zászlós felvonulás
ünnepi gondolat szünnapi
hangulat
hangulat
harangulat
léggömb
éggömb
piros kék sárga barna
Piroskák lába karja
fesztelenül
meztelenül
aztán meg falkákban legények
arszlánok szendék és vagányok

- - - -

tá-titi-tá-titi-tá-tá-tá
szó zeneszó zeneszó-szó-szó
galambok kerengése
falombok lengése
felvonulás
elvonulás
felvonás
levonás
vonás
(-)

KÜLÖN TÜZEK

Magamért másokat nem magukért
Ködösít cifrázza az ember (De ha csak így tud megmaradni!)
Kellenek kis külön tüzek
a nagy tűzhöz (nincs) még ha volna is kevesen férhetnének hozzá
Jöttek szabadon véletlen uton jöttek kötötten félvéletlenül
A kondicionálódás után igénnyé lett a szükségből-viselt
tehát a háztetőt fejem fölött
tehát a jó ételt tányéromon
tehát a göncöt póreségemen
tehát a jövőt hogy kicsit tovább...
tehát magam védem ha másokat
Így aztán nehéz a szemekbe néznem
így aztán nehéz más szemébe néznem
a még olyan gyanútlanokba is
például legkisebbik unokám
alig félesztendő szemébe mondjuk:
már vállain megbízásaim terhe
sejtelve sincs mit készül hordani

SZOMSZÉDSÁG

Ha jól megnézném képzeletem szemével a szomszéd
kertben a mindenféle (ecet- akác- mandula-) fákat
mivelhogy klinika-kert (vagy -park) az ágaikon
félelmek jajgatások (elvétve örömök) fekete és színes
nyomait látnám - lebegő pántlikákat
Az én kertem derűs kert: sem a szél sem a lepkék
sem a madarak sem semmiféle ide-oda közlekedő
nem szállít bánatot legföljebb a kicsiny
gyógyszeres (vagy szeszes) üvegek (a betegek dobják át) azok
hoznak időnként pár tört gondolatot elő
Kertem alatt a klinika épületével egyvonalon
játszótér a zsvaj a betegszobákba dől a nyitott ablakokon
de nem hallottam még ellene tiltakozást: bizonyára
emlékek százait hordja be s rakja le mint a látogatók
a virágot a befőttes a narancsot (a szeszt is bár van rá tilalom)
S akik a klinikáról nem haza mennek hanem a hullakamra
fagyasztójába azok is diszkréten tűnnek el
innen még azt se látom amikor a fekete zárt
kocsiba (autóba) bedugják őket s a temetőbe
viszik mert már egyedül ott van számukra hely

Vagyis hát: békén élhetek itt s a városban nem is ritkaság
hogy a dolgok ennyire furcsán társulnak keverednek
Ha olvasásba vagy írásba merülök a vadgalambok
szelid burukkolása s a mentők rémületes
sziréna-vijjogásai egyformán hangzanak fülemnek

MAGA ELLEN

Saját lábába belebotlik,
saját szavaiba a nyelve.

Saját lábába belebotlik,
pedig soká merengve kotlik,
hogy koreografálva menne
a következő földi pontig,
az új csatát váró porondig,
és altatna, áltatna, kenne
simán, mintha nem is figyelne,
mikor száján a szó kibomlik,
hogy a figyelmet elterelje,
és értelmetlen megbicsaklik
saját szavaiba a nyelve.

MERŐBEN MÁS

Más eget más felhőt napot
bár egy időben s egy irányban:
egy grammatika srófjain
merőben más szókincs forog
és gyarapszik felhő nap égbolt
a mondatok súrolva egymást
egy helyen együtt meg nem állnak
s így támad sokrétű világ
és menthetetlen félreértés
darabokra szakad az ember
s darabja pártol a rokonhoz
s ő földnyelvéről nézi csak
a végtelen mozgó mezőt
sóvárog de sikertelen
s úgy kell végül távoznia
mint akit épp szó közepén
szólít el ingerült parancs

CSAK A HIÁNY

Kanyarogni nyugodt folyóként
nem tud már az emlékezet.
Vakondként, föld alá bujóként
itt-ott lyukakba kényszerül,
s kétséges, hogy mihez vezet,
mikor egy-egybe elmerül.

A közeli „hová”-t még őrzik,
mik „honnan” voltak legutóbb,
de ha messzebbre tekerőzik,
elárvult (s -árult?) posztokat
talál sűrűn, miket a pók
beszőtt s a múlás fosztogat.

Óvakodjék! Jobb általában
azt hinni: megy, ha kedve lesz,
s jön vissza két markát hibátlan
holmikkal kapkodván tele;
szeszélyei szerint szerez,
s nem kényszerűség jár vele.

Világ a múlt, de csonka-bonka.
Nemcsak apánk, anyánk sehol,
űr vár, s mily sokszor! míg jajongva
kutatnánk pártfogók után.
Szólunk, és nincs, ki visszaszól,
csak a hiány, csak a hiány.

MACSKA ÉS MADÁR

A tapadós havon
nyúlt macskanyom,
ritmikus gödröcskéivel
díszítő kerti jel.

A vénebb meggyfa alatt,
lám, megszakad,
tegnap még madár volt a fán,
ma nincs madár

Ha majd a havat
fölszívja a nap,
hova lesz a világból
e lányom?

Eltűnik, mint ama
más gyilkosok nyoma
a kerten túl, kívül,
köröskörül.

S ég lesz tovább az ég,
föld a föld - semmiség:
élt-e egyáltalán
az a madár?

IDŌNKINT MEGZAVARODIK

Az erejét vesztő fény s az erejét vesztő szem
immár hosszú barátkozása
s a kölcsönös kímélet:
egyfelől:
nem látni meg az apróbb
pusztulás-jeleket
másfelől:
nem gyújtani váratlan és aránytalan
föllobbanásokat -
ez a hosszú békességes barátság és barátkozás
időnkint megzavarodik
délelőtti sőt déli ragyogás
szikrázik rajta végig
s fájni kezd a szem fájni kezd a test
a lélek fájni kezd a létezés
s az apróbb pusztulás-jelek
óriásivá növekedve
nem várják meg fölfedezésük
ők maguk adnak hírt magukról

BIZTONSÁGBAN

Bennem magamban bőrömön belül szerveim
pontos működésében a vegetáció csodálatos
bölcességében (pontosabban: valami bölcesség-
kreálta vegetáció csodájában) a külső hatások
kondicionált szükségességében tehát
igényével mindannak amit a billent
rend nyögve vagy jajongva utasít el vagy igyekszik
elutasítani védve magát holott most boldogan
fut elébük vagyis ebben a nincs-puhább
fészekben (furcsa hogy fészeklakó és fészek: egy)
királyi biztonsággal szúnyok s engedem hogy
sziget-létem fövényes-lágy partjait dühösen
esetleg fondorul csapkodja-ostromolja
a nemlét-óceán hullám-gyűrű-hada hiszen
horpad a part-szegély de egyben sekélyesül is
és végül nem történhet rajtam semmi rossz
lakván magam magamban bőrömön belül
szerveim pontos működésének bástyái közt

MAKACSUL VANNAK

A történetek fölzavarva
vagy elnyugodva láthatóan
vagy láthatatlan ámde többé
képtelenül nem-létezésre
valahol vannak hogyha lettek
Az öt érzék elveszti őket
az agyban is elkopnak egyszer
nem lelhetők az idegekben
de valahol vannak ha lettek
Egy érintés mint lepkeszárnyé
két egymás mélyét firtató szem
verejték-gyöngyű gondolat-sor
(oly rebbenő hogy szinte nincs is):
mind-mind történet és keményebb
mint a márvány vagy mint a gyémánt
s makacsul vannak hogyha lettek
s a szereplők is nem kívánva
esetleg épp szándékuk ellen
hordozzák nyomaik miként a
gyümölcs a föld a nap s a légkör
e százezer küllős erőter
ki nem bogozható hatását

ÖRÖKLÉT

Az anyag ilyen-olyan változatban
százezer mód: szokásosan s szokatlan
csak ki ne vonjam belőle magam
öröklétem már biztosítva van
hiszen másképp mindenképp képtelenség:
vagyok végképp beiktatott jelenség
ki valahogy s valamivégre lett
Így történt ámen elvégeztetett!

.oOo.